

Prima instanță: Judecătoria Chișinău /sediu Centru/ (Judecător Ciprian Valah)
Dosarul nr. 2r-2552/20
2-20118513-02-2r-19112020

DECIZIE

18 ianuarie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Victoria Sîrbu
Dorin Dulghieru și Virgiliu Buhnaci

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de către reprezentantul recurentului *****, avocatul Beruceașvili Andrei, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediu Centru/ din 05 octombrie 2020, adoptată în pricina civilă la cererea înaintată de ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui *****,

c o n s t a t ă :

La data de 24 septembrie 2020, prin intermediul serviciului poștal, petiționarul ***** s-a adresat în instanța de judecată cu cerere privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui *****.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 05 octombrie 2020 cererea înaintată de ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui *****, a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, din motivul că nu a fost respectată procedura extrajudiciară prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze.

În motivarea soluției respective instanța de fond a indicat că petiționarul ***** nu a respectat procedura extrajudiciară prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze și anume nu a anexat raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia solicită instituirea măsurii de ocrotire judiciară.

Referitor la argumentul invocat de petiționar precum că la caz nu este necesar de anexat raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică, instanța de fond a indicat că este un argument neîntemeiat, deoarece contravine art. 307 alin.(2) Cod de procedură civilă.

Totodată, prima instanță a constatat că raportul de expertiză extrajudiciară nu a fost eliberat de Centrul de Medicină Legală nu din cauza că nu ar fi necesar, cum

indică petiționarul, dar pentru că nu a fost prezentată documentația corespunzătoare în vederea eliberării raportului.

Suplimentar, instanța de fond a reținut că dacă persoana în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire judiciară nu suferă de maladie mintală, după cum afirmă petiționarul, oricum raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică în privința acestuia este necesar de anexat conform art. 307 alin.(2) Cod de procedură civilă, care va reflecta această situație și anume că nu suferă de maladie mintală, dar de eventuale alte maladii la care indică petiționarul în cerere.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, de restituire a cererii de chemare în judecată, la data de 30 octombrie 2020, avocatul Beruceașvili Andrei, în numele și interesele petiționarului ***** a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 05 octombrie 2019, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond și restituirea pricinii pentru examinare în prima instanță la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

În motivarea recursului s-a indicat, că prima instanță în mod eronat a constatat că efectuarea unei expertize psihiatrice extrajudiciare poate fi echivalat cu procedura de soluționare prealabilă a cauzei pe calea extrajudiciară, or, este absolut clar că expertiza constituie un mijloc de probă și nicidecum o modalitate de soluționare prealabilă a litigiului.

Se mai indică în cererea de recurs, că prima instanță, în cazul în care a constatat că la cererea înaintată nu au fost anexate careva acte, urma să aplice prevederile art. 171 Cod de procedură civilă și să nu dea curs cererii petiționarului, nu să o restituie, or, în viziunea recurentului lipsa raportului de expertiză psihiatrică extrajudiciară nu poate constitui temei pentru restituirea cererii, deoarece conform prevederilor art.304 alin. 1 Cod de procedură civilă, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea participanților, în pregătirea cauzei către dezbateri judiciare, poate ordona efectuarea expertizei psihiatrice a persoanei fizice.

A menționat partea recurentă că, cerința stabilită de art. 307 alin.(2) Cod de procedură civilă privind necesitatea prezentării unui raport de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii nu este aplicabilă situației invocate de către petiționarul ***** deoarece această norma legală stabilește condiția respectivă numai în cazul în care se solicită stabilirea măsurilor de ocrotire în urma unei boli mintale, însă conform prevederilor art.65 alin.1 Cod civil, persoana fizică care a atins majoratul sau care a dobândit capacitate deplină de exercițiu pe altă cale legală și care, în urma unei boli mintale ori a unei deficiențe fizice, mintale sau psihologice, nu poate, în mod deplin, conștientiza acțiunile sale ori exprima voința poate beneficia de o măsură de ocrotire, instituită în funcție de starea sau situația sa.

A mai indicat reprezentantul petiționarului că, ultimul s-a adresat în instanța de judecată anume din cauza că tatăl său ***** a fost diagnosticat cu deficiențe fizice din cauza cărora el nu poate exprima voința sa, acest fapt fiind confirmat prin trimitere -

extras nr.6892 din 16 august 2019 eliberat de IMSP Buiucani prin care se atestă că ***** este diagnosticat cu surditate bilaterală și cataractă iar conform concluziilor medicilor necesită supraveghere și îngrijire permanentă din partea altor persoane.

A subliniat recurentul că, până a se adresa în instanța de judecată, petiționarul la data de 15 noiembrie 2018 s-a adresat la medicul psihiatru la locul de trai, care însă după examinarea lui ***** nu l-a trimis la expertiză extrajudiciară psihiatrică, constatând că o astfel de examinare nu este necesară. Totodată prin răspunsul Centrului de Medicină Legală din 09 februarie 2020 se constată că la persoana față de care se cere instituirea măsurilor de ocrotire nu este atestată existența maladiilor psihice, în această ordine de idei la moment este lipsită de sens efectuarea unei expertize extrajudiciare psihiatrice în situația în care ***** nu aude și nu vede nimic, astfel nu poate comunica cu medicii și testare psihiatrică nu este posibilă.

Mai mult ca atât, a relatat partea recurentă că, supunerea unei persoane sănătoase mintal la efectuarea unei expertize psihiatrice va constitui o ingerință inadmisibilă în dreptul acestuia la respectarea vieții private, garantat de art.8 CEDO.

A solicitat recurentul admiterea recursului, casarea încheierii instanței de fond și restituirea pricinii pentru examinare în prima instanță la etapa primirii cererii de chemare în judecată.

Analizând legalitatea și temeinicia încheierii atacate, prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și poziției expuse de părți, Colegiul consideră recursul fiind unul neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele motive.

Potrivit prevederilor art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile din data comunicării.

Colegiul constată recursul declarat de ***** ca fiind depus în interiorul termenului legal, deoarece încheierea contestată a fost comunicată reprezentantului petiționarului la data de 15 octombrie 2020 /fapt indicat de însași avocatul Beruceașvili Andrei în cuprinsul cererii de recurs, f.d. 25/, iar recursul a fost declarat la data de 30 octombrie 2020, adică în a 15-a zi din data comunicării respectivului act judecătoresc.

Conform prevederilor art. 423 alin. (1) Cod de procedură civilă, încheierea dată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, separat de hotărâre, de către părți și de ceilalți participanți la proces în cazurile prevăzute de prezentul Cod și de alte Legi, precum și în cazurile în care încheierea face imposibilă desfășurarea de mai departe a procesului. Totodată, în corespundere cu dispozițiile art. 170 alin. (5) Cod de procedură civilă, încheierea judecătorească privind restituirea cererii de chemare în judecată pentru temeiul sus-numit se supune recursului.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, Curțile de Apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

Conform prevederilor art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea

admisibilității și fără participarea părților.

În corespundere cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea atacată.

La fel, potrivit prevederilor art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească restituie cererea de chemare în judecată, dacă reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin Contractul părților, de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară.

De asemenea, în corespundere cu dispozițiile art. 307 Cod de procedură civilă
Cuprinsul cererii de instituire a măsurii de ocrotire judiciare

(1) Cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare trebuie să cuprindă:

a) date cu privire la identitatea persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire;

b) expunerea circumstanțelor, în sensul art. 48²⁸ din Codul civil, care impun instituirea măsurii de ocrotire judiciare și argumentarea solicitării măsurii de ocrotire respective;

c) date cu privire la persoanele propuse a fi însărcinate cu ocrotirea;

d) date cu privire la persoanele care fac parte din anturajul persoanei fizice, enumerate la art. 48³⁰ alin. (1) din Codul civil;

e) date cu privire la medicul care tratează persoana în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire și datele de contact ale acestuia, dacă îi sânt cunoscute solicitantului;

f) situația familială, financiară și patrimonială a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire judiciare, în măsura care îi este cunoscută.

(2) La cerere se va anexa raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii.

(3) Solicitantul poate lăsa la discreția instanței de judecată alegerea măsurii de ocrotire judiciare, indicând acest lucru în cerere.

(4) Dacă persoana fizică a întocmit un mandat de ocrotire în viitor sau în privința acesteia este instituită o măsură de ocrotire judiciară, petiționarul se va expune asupra informațiilor respective și, după caz, despre instanța de judecată care a dispus instituirea măsurii de ocrotire.

După cum a fost indicat anterior, prin încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 05 octombrie 2020 cererea înaintată de ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui ***** , a fost restituită în temeiul art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, din motivul că nu a fost respectată procedura extrajudiciară prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze, nefiind efectuată și anexat raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire. Petiționarul în interiorul termenului acordat de lege a declarat recurs împotriva actului judiciar numit.

Din conținutul încheierii atacate rezultă, că prima instanță a restituit cererea depusă de ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui ***** pe motiv că nu a fost respectată procedura extrajudiciară prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze.

Colegiul consideră concluzia primei instanțe drept una corectă, iar actul judiciar atacat, adoptat în corespundere cu prevederile legale și procedurii stabilite, pe când motivele prezentate de recurent formale, lipsite de suport factual și legal, din care considerente nu pot fi acceptate și admise ca utile și pertinente speței, deoarece reclamantii urmau să respecte prevederile legale și să exercite pe cale extrajudiciară, obligatorie, efectuarea expertizei extrajudiciare psihiatrice a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire.

Or, legislația prevede expres la art. 307, alin. 2 Cod de procedură civilă că, la cererea de instituire a măsurii de ocrotire judiciare trebuie să fie anexat obligatoriu raportul de expertiză extrajudiciară psihiatrică a persoanei în privința căreia se solicită instituirea măsurii de ocrotire, eliberat cu cel mult 2 luni înainte de data depunerii cererii. Respectiv, din cele relatate Colegiul conchide despre corectitudinea soluției date de prima instanță, iar partea care din propria vină și pe propria răspundere s-a adresat în instanță fără a respecta calea prealabilă, obligatorie, impusă prin Lege de soluționarea extrajudiciară a litigiului, urmează să suporte consecințele procedurale, care în actuala speță au ca consecință restituirea cererii de chemare în judecată.

În această ordine de idei Colegiul reține că în cauza *Kreuz vs Polonia* (cererea nr. 28249/95 par. 52) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a stabilit că articolul 6 par. 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale garantează fiecăruia dreptul de a se adresa unui tribunal pentru ca ultimul să se pronunțe asupra drepturilor și obligațiilor sale civile. Astfel, Convenția consacră dreptul la un tribunal, iar dreptul de acces sau dreptul de a sesiza este doar un aspect al acestuia. În aceeași speță Curtea a indicat (par. 53-54), că dreptul la un tribunal nu este absolut ori acesta poate fi supus unor diverse limitări de ordin procedural (autorizația prealabilă).

Corespunzător, Colegiul stabilește că instanța de fond nu a avut o altă soluție legală, decât a restitui cererea de chemare în judecată, din motivul că nu a fost respectată procedura extrajudiciară prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze. Exonerarea arbitrară a recurentului/petiționar de sancțiunile procedurale stabilite de prevederile legale precitate, în sensul prevederilor art. 10 Cod de procedură civilă, afectează exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 CEDO, potrivit cărora instanța de judecată are obligația de a asigura aparențele de imparțialitate și de a nu admite acte de intervenție arbitrară în favoarea sau defavoarea uneia din părți, având obligația concretizată și de jurisprudența Curții Constituționale, potrivit căreia una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor, stabilite de Constituție și legi, or, instanțele de

judecată nefiind o excepție în acest sens (Hotărârea nr. 2 din 19.01.1998).

În acest sens, Colegiul consideră necesar de a reitera, că potrivit art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanțele judecătorești de drept comun și în cele specializate este stabilită de [...] Constituția Republicii Moldova, de prezentul Cod și de alte legi organice.

Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispozițiilor fundamentale ale Constituției Republicii Moldova și prezentului Cod. Totodată, potrivit Hotărârii Curții Constituționale nr. 3 din 20.01.2015, §41 importanța principiului legalității presupune ca legea să fie respectată, această exigență există nu doar pentru indivizi, dar în egală măsură și pentru autoritățile publice și private, în măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, exigența este ca aceștia să acționeze în limitele atribuțiilor care le-au fost conferite de Lege, motiv din care, recurentul nu este scutit de obligațiile procesuale pozitive întru exercitarea corespunzătoare a acestora, or, în speță recurentul, la faza adresării în instanță cu acțiune, nu a depus suficientă diligență în vederea exercitării atribuțiilor și obligațiilor sale procedurale și nu a respectat procedura extrajudiciară prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze.

Instanța de recurs nu este în drept de a admite derogări de la prevederile Legii comise de partea vizată și de a-i acorda facilități în detrimentul celorlalți participanți ai procesului. Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene și Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp un important impuls la adoptarea Convenției (Golder contra Regatului Unit al Mării Britanii, nr. 4451/70 din 21.02.1975, par. 34, f.d. 30), cât și parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenției de la Viena cu privire la dreptul tratatelor din 23.05.1969, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile, potrivit prevederilor art. 12 Cod de procedură civilă.

Colegiul reține, că în circumstanțele speței, sacrificarea principiului preeminenței dreptului în sensul exonerării recurentului de sancțiunile procedurale, prin admiterea recursului și redeschiderea procesului, va avea *inter alia* drept efect defavorizarea procesuală a intimaților, deoarece asemenea acțiuni nu pot fi admise de către instanța de judecată, decât în condițiile expres stabilite de Lege, în caz contrar, acțiunile arbitrare ale instanței sunt incompatibile testului de imparțialitate obiectivă perceput de un observator informat și dezinteresat. Imparțialitatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare, ea privește nu doar hotărârea însăși, ci și întreg procesul, prin care se ajunge la aceasta (valoarea 2, principiile de la Bangalore privind conduita judiciară).

Astfel, după cum a fost indicat anterior, potrivit art. 170 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească restituie cererea de chemare în judecată, dacă reclamantul nu a respectat procedura extrajudiciară prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze. Prevederile normei citate nu lasă la discreția instanței judiciare aplicarea sancțiunii procedurale, deoarece dispozițiile legale au un caracter imperativ

și produc efecte procedurale *ex jure* pentru parte cu titlu de consecință a neîndeplinirii acțiunilor de soluționare extrajudiciară a litigiului, cale obligatorie instituită prin lege.

Având în vedere cele expuse Colegiul statuează, că încheierea contestată, din 05 octombrie 2020, prin care a fost restituită cererea înaintată de ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui *****, din motivul că petiționarul nu a respectat procedura extrajudiciară prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze, este una întemeiată și legală, urmând a fi menținută, iar recursul declarat împotriva acesteia urmând a fi respins ca neîntemeiat.

Reieșind din cele invocate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a) și 428 Cod de procedură civilă Colegiul, -

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de *****.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău /sediul Centru/ din 05 octombrie 2020, adoptată în pricina civilă la cererea înaintată de ***** privind instituirea măsurii de ocrotire judiciară în privința lui *****.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului
judecător

Victoria Sîrbu

Judecători:

Dorin Dulghieru

Virgiliu Buhnaci